

Guía Docente				
Datos Identificativos				2016/17
Asignatura (*)	Xardinería e Paixase		Código	630011609
Titulación	Arquitecto			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
1º e 2º Ciclo	Anual	Cuarto-Quinto	Optativa	6
Idioma	CastelánGalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Proxectos Arquitectónicos e Urbanismo			
Coordinación	Rodriguez Alvarez, Jorge	Correo electrónico	jorge.ralvarez@udc.es	
Profesorado	Rodriguez Alvarez, Jorge	Correo electrónico	jorge.ralvarez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>Esta asignatura tiene extinguida su docencia presencial de acuerdo con el cronograma de implantación de la titulación de Arquitecto.</p> <p>Paisaxe non é igual a natureza. O concepto de paisaxe implica a elaboración dun esquema mental fortemente influenciado pola suma aditiva de experiencias culturais. A natureza é unha entidade en si mesma, mentres que a paisaxe precisa ser interpretada ou experimentada. A través do coñecemento das relacións que se establecen entre o paisaxe e a experiencia, así como do axentes causantes de esas relacións será posible abordar unha interpretación dos paisaxes existentes e a súa reformulación creativa. A materia trata de introducir ao alumno no entendemento dos elementos que compoñen a paisaxe e as relacións que establecen entre eles. O obxectivo é dotar ao alumno das ferramentas necesarias para poder integrar estudos, e criterios paisaxísticos nos seus proxectos de arquitectura e urbanismo. O foco da materia está na paisaxe resultante das intervencións do ser humano dentro do seu hábitat. Hábitat entendido como o medio ambiente no que o humano se desenvolve, vive, traballa e do que extrae recursos. Unha parte fundamental da materia tratará as relacións entre a paisaxe e a preservación dese hábitat; o hábitat sostible.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	PROXECTO BÁSICO ARQUITECTÓNICO E URBANO: aptitude ou capacidade para aplicar os principios básicos formais, funcionais e técnicos á concepción e deseño de edificios e de conxuntos urbanos, definindo as súas características xerais e as prestacións que se acadan.
A7	SUPRESIÓN DE BARREIRAS: aptitude ou capacidade para deseñar e executar edificios e espazos urbanos aptos para as persoas con diferentes capacidades físicas ou para adaptar con este fin os xa existentes.
A12	PROXECTO DE ACONDICIONAMENTO AMBIENTAL: aptitude ou capacidade para concibir, deseñar, calcular, integrar en edificios e conxuntos urbanos e executar solucións de acondicionamento ambiental, incluíndo o illamento térmico e acústico, o control climático, o rendemento enerxético e a iluminación natural, así como para asesorar tecnicamente sobre estes aspectos.
A18	PLANEAMENTO URBANO: aptitude ou capacidade para redactar e xestionar plans de ordenacións territorial e metropolitana, plans estratéxicos, plans de viabilidade urbanística e plans urbanísticos de ámbito municipal, de actuacións en áreas urbanas e de carácter especial.
A19	ADECUACIÓN MEDIOAMBIENTAL: aptitude ou capacidade para realizar estudos medioambientais e paisaxísticos, e definir medidas de protección fronte ao impacto ambiental.
A20	PROXECTO DE ESPAZOS LIBRES: aptitude ou capacidade para redactar e executar trazados urbanos e proxectos de urbanización e de xardinería, así como os de obra civil e complementaria asociada a eles.
A29	ANÁLISE TÉCNICO DE PROXECTOS: aptitude ou capacidade para elaborar estudos de viabilidade e exercer a supervisión, control e coordinación de proxectos integrados de edificación e de conxuntos e espazos urbanos.
A37	ANÁLISE DE FORMAS: comprensión ou coñecemento das leis da percepción visual e da proporción, as teorías da forma e da imaxe, as teorías estéticas da cor e os procedementos de estudo fenomenolóxico e analítico das formas arquitectónicas e urbanas.

A38	SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN: comprensión ou coñecemento dos sistemas de representación espacial e a súa relación cos procedementos de ideación gráfica e de expresión visual das distintas fases do deseño arquitectónico e urbanístico.
A41	BASES ARTÍSTICAS: comprensión ou coñecemento da estética e a teoría das artes e da produción pasada e presente das belas artes e as artes aplicadas susceptibles de influír nas concepcións arquitectónicas, urbanísticas e paisaxísticas.
A42	TEORÍA XERAL DA ARQUITECTURA: comprensión ou coñecemento das teorías da arquitectura pasadas e presentes, especialmente as relativas á interdependencia de formas, usos e técnicas, á estrutura formal, ao estudo dos tipos e aos métodos de composición de edificios e espazos abertos.
A47	ECOLOXÍA E SOSTENIBILIDADE: comprensión ou coñecemento da responsabilidade do arquitecto respecto aos principios básicos de ecoloxía, de sostenibilidade e de conservación dos recursos e do medio ambiente na edificación, o urbanismo e a paisaxe.
A48	SOCIOLOXÍA E HISTORIA URBANAS: comprensión ou coñecemento das relacións entre o medio físico e o medio social e as bases da teoría e a historia dos asentamentos humanos, da socioloxía, da economía urbana e da estadística como fundamentos dos estudos territoriais e urbanísticos.
A49	CIENCIAS DO MEDIO FÍSICO: comprensión ou coñecemento das bases de climatoloxía, xeomorfoloxía, xeoloxía, hidroloxía e edafoloxía precisas para abordar os estudos territoriais, urbanísticos e paisaxísticos.
A50	MORFOLOXÍA E REPRESENTACIÓN DO TERREO: comprensión ou coñecemento das bases de topografía, hipsometría e cartografía e das técnicas de modificación do terreo precisas para realizar estudos e proxectos de carácter territorial, urbanístico e paisaxístico e para practicar deslindes e parcelacións.
A51	BASES DE XARDINERÍA: comprensión ou coñecemento das bases de botánica, horticultura, floricultura e silvicultura e as técnicas de hidráulica precisas para realizar estudos e proxectos de xardín, de paisaxe e de urbanización.
A54	BASES DE FÍSICA AMBIENTAL: comprensión ou coñecemento dos principios de termodinámica, acústica e óptica necesarios para proporcionar aos edificios e espazos urbanos condicións pasivas de habitabilidade, illamento e protección.
B1	Aprender a aprender.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B5	Traballar de forma colaborativa.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B7	Comunicarse de maneira efectiva nun entorno de traballo.
B8	Visión espacial.
B9	Creatividade.
B10	Sensibilidade estética.
B11	Capacidade de análise e síntese.
B13	Imaxinación.
B14	Habilidade gráfica xeral.
B17	Cultura histórica.
B18	Razoamento crítico.
B19	Traballo nun equipo de carácter interdisciplinar.
B20	Sensibilidade cara a temas medioambientais.
B23	Capacidade de xestión da información.
B31	Coñecemento doutras culturas e costumes.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe

Competencias /
Resultados do título

Análise e estudio do medio físico	A49	B5 B11 B14 B19 B20 B23	C3 C6
Representación da paisaxe, elementos e composición	A19 A20 A38 A50	B4 B8 B9 B10 B11 B13 B14	C6 C7
Coñecemento dos principios da ecoloxía urbana	A47 A49	B3 B9 B11 B20	C1
Valoración do impacto ambiental do proxecto arquitectónico e urbano	A12 A19 A29 A54	B1 B5 B6 B7 B11 B20	C1 C3
Aplicación de criterios ambientais no deseño de espazos abertos, rúas, prazas, parques ou xardíns	A1 A7 A18 A19 A20 A51	B1 B5 B9 B10 B13 B14 B20	
Desenrolo da capacidade de observación crítica e construtiva en relación ao medio ambiente urbano	A37 A41 A42 A47 A48 A49	B1 B4 B6 B9 B11 B17 B18 B31	C1 C7 C8

Contidos	
Temas	Subtemas
Introdución	Introdución ao curso O debuxo coma ferramenta Metodoloxía do deseño experimental/investigación do deseño Paisaxe e hábitat sostenible
Habitar a paisaxe	A análise do medio físico Climatoloxía urbana Clima, microclima e confort Ecoloxía urbana Ferramentas de avaliación ambiental

Ferramentas de deseño	Deseño microclimático Obradoiro de soleamiento - Ecotect Obradoiro de modelos de microclima urbano ? Envi-met
Arquitectura da Paisaxe	Análise da Paisaxe Elementos da Paisaxe Natural Elementos da Paisaxe Urbana
Paisaxe coma proxecto	A estrutura do espazo público:rúa,praza,parque,xardín A vexetación. Especies e plantacións O proxecto do verde urbano Rexeneración ambiental Paisaxe, forma e enerxía
As Paisaxes do Home I	A paisaxe do home ata o século XX A paisaxe moderna e contemporánea
As Paisaxes do Home II	Paisaxe-urbanismo Paisaxes culturais Paisaxe da infraestrutura Paisaxes produtivos

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Portafolios do alumno	A1 A7 A12 A18 A19 A20 A29 A37 A38 A41 A42 A48 B1 B4 B5 B6 B13 B19 B23 B31 C3	0	50	50
Proba obxectiva	A47 A49 A50 A51 A54 B20 B18 B17 B14 B11 B10 B9 B8 B7 B3 C1 C6 C7 C8	0	100	100
Atención personalizada		0	0	0

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Portafolios do alumno	Se realizará un traballo consistente en el diseño detallado de un jardín, según el enunciado detallado en Moodle. Asimismo se completarán dose de las siguientes prácticas colgadas en Moodle, a elegir: - Diseño de pequeño jardín - Análisis de clima - Edición y análisis ráster - Análisis de sombras
Proba obxectiva	Proba de comprensión e coñecemento dos contidos da materia, consistente en proba tipo test, resposta curta e pequena práctica. A materia pódese atopar nos "Apuntes de Paisaxe" da repografía

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Proba obxectiva	As cuestións ou dúbidas comúns poderán resolverse a través do moodle ou correo
Portafolios do alumno	

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Proba obxectiva	A47 A49 A50 A51 A54 B20 B18 B17 B14 B11 B10 B9 B8 B7 B3 C1 C6 C7 C8	Grado de coñecemento dos conceptos importantes. Capacidade de resolución de problemas	50
Portafolios do alumno	A1 A7 A12 A18 A19 A20 A29 A37 A38 A41 A42 A48 B1 B4 B5 B6 B13 B19 B23 B31 C3	Calidade do traballo, rigor, creatividade, expresividade gráfica, sensibilidade no deseño	50
Outros			

Observacións avaliación

A partires do curso 2014/2015 non existirá docencia nesta materia. Os seguintes criterios de avaliación, son os que corresponderon ao curso 2013/2014, que se inclúen a modo de información:

O modo máis doado e desexable de superar a materia é por curso. Para elo e necesario asistir as clases e obradoiros e acadar a calidade mínima nos traballos segundo os criterios de avaliación enumerados anteriormente.

As prácticas semanais serán recollidas e avaliadas durante o curso, logo serán devoltas ao alumno para incluíla no portafolio final. Se o desexa, o alumno poderá modificar o exercicio co fin de mellorar a nota,. As prácticas ás que o alumno non asistira non serán avaliadas, aínda que sexan incluídas no portafolio. Para aprobar por curso, non se poderá faltar a máis do 10% das prácticas.

O traballo tutelado, que poderá estar integrado en exercicios doutras materias, será corrixido nas sesións de presentación oral e obradoiros de proxecto. O resultado final incluírase no portafolio do alumno a partir do cal será avaliado, sen prexuízo de que existan outras entregas parciais para un mellor seguimento.

Os alumnos que seguiran o curso e non acadaran o nivel mínimo esixido no seu portafolio final, poderán volver a entregalos o día do exame de xuño coas correccións e melloras pertinentes. Neste caso non será necesario que realicen o exame e serán avaliados novamente polo portafolio.

Os alumnos que non sigan o curso poderán presentarse aos exames finais sempre e cando entreguen un portafolio no que se inclúa o 100% das prácticas do curso. Neste caso non se avaliará o traballo tutelado. O exame final abarcará os temas introducidos no curso, pero en maior profundidade, considerando a bibliografía referida como de fonte de información necesaria para superar a proba. Os alumnos que non sigan o curso tan so poderán optar a un aprobado.

É moi recomendable, polo tanto, seguir o curso.

Fontes de información

Bibliografía básica

Bibliografía básica Rodríguez Álvarez, J. (2014) Apuntes de Paisaje 1. Repronor. (Disponible en la repografía UDC)[B]
Disponible en la biblioteca de la UDC
Introducción Corner, J. (1992) Representation and Landscape. Capítulo en Swaffield, S. (2002 ed.) Theory in Landscape Architecture. University of Pennsylvania Press Knowles, R.L. (1974) Energy and Form. An Ecological Approach to Urban Growth. MIT Press McGrath, B. (2008) Digital Modelling for Urban Design. Wiley [B] Mertens, E. (2010) Visualizing Landscape Architecture. Birkhäuser [B] Reid, G.W. (2002) Landscape Graphics. Plan, section and Perspective Drawing of Landscape Spaces. Watson Guptill. New York [B] Steenbergen, C. (2008) Composing Landscapes. Analysis, Typology and Experiments for design. Birkhäuser
Waterman, T. (2009) Principios Básicos de la Arquitectura del Paisaje. Capítulo 4. Representaciones. Nerea Académica [B]
Habitar a paisaxe Brown, G.Z. (1985) Sun, Wind, and Light. Architectural Design Strategies. Wiley [B] Claver Farias, I. (1984) Guía Para la Elaboración de Estudios del Medio Físico. CEOTMA [B] Givoni, B. (1998). Climate Considerations in Building and Urban Design. Van Nostrand Reinhold. [B] Herzog, T. (ed. 1996). Solar Energy in Architecture and Planning. Prestel, Berlin. [B] Littlefair, P. et al (2000). Environmental site Layout Planning: solar access, microclimate and passive cooling in urban areas. Building Research Establishment, BR 380. [B] Roaf, S. et al (2005). Adapting Buildings and Cities for Climate Change. Architectural Press. Rogers, R. (1997). Cities for a Small Planet. Faber & Faber, London Smith, P.F. (2006). Architecture in a Climate of Change. Architectural Press. Szokolay, S. (2003). Introduction to Architectural Science. The basis of sustainable design. Architectural Press. Thomas, R. (Ed. 2003). Sustainable Urban Design. An environmental approach. Spon Press
Ferramentas de deseño Baker, N. Steemers, K. (2000) Energy and environment in architecture a technical design guide. E & FN Spon [B] Bruse, M. (v.2009) Envi-met 3.1 Manual Givoni, B. (1998). Climate Considerations in Building and Urban Design. Van Nostrand Reinhold. [B] López de Asiáin, J. (1997) Espacios abiertos en la expo 92. Sevilla E.T.S.A. [B] López de Asiáin, J. (2001) Arquitectura, ciudad, medio ambiente. Sevilla: Universidad de Sevilla [B] Szokolay, S. (1996). Solar Geometry. PLEA Note 1. PLEA International / University of Queensland. Arquitectura da Paisaxe Bell, S. (1999) Landscape: Pattern, Perception and Process. London E. & Spon [B] Forman, R.T.T. (1999) Land mosaics. The ecology of landscapes and regions. Cambridge University Press [B] Laurie, M. (1995) Introducción a la Arquitectura del Paisaje Barcelona G.G. [B] Lynch, K. (1966) La Imagen de la Ciudad Ed. Infinito 1966 [B] Simonds, J.O. (1961) Landscape Architecture New York McGraw Hill 1961 [B] Simonds, J. O. (1978) Earthscape. A Manual of Environmental Planning. McGrawHill [B] Steenbergen, C. (2008) Composing Landscapes. Analysis, Typology and Experiments for design. Birkhäuser
Waterman, T. (2009) Principios Básicos de la Arquitectura del Paisaje. Nerea Académica [B] Weilacher, U. (2008) Syntax of landscape. The landscape architecture of Peter Latz and Partners. Birkhäuser [B] Paisaxe coma proxecto Ábalos, I. (2008) Atlas pintoresco. Vol. 1: el observatorio. Gustavo Gili [B] Bell, P.A. Greene, T.C. Fisher, J.D. Baum, A. (2001) Environmental Psychology. Harcourt [B] Celik, Z. Favro, D. Ingersoll, R. (1994) Streets. Critical perspectives on Public Space. University of California Press [B] Galí-Izard, T. (2005) Los mismos paisajes ideas e interpretaciones. Gustavo Gili [B] Kirschenmann, J.C. (1984) Vivienda y Espacio Público. Rehabilitación Urbana y Crecimiento de la Ciudad. Gustavo Gili [B] Lynch, K. (1980) La Planificación del Sitio Barcelona G.G. 1980 [B] Marshall, S. (2005) Street Patterns. Spon Press [B] McHarg, I. (1972) Design with Nature New York Doubleday & Company 1972 [B] Moughtin, C. (1992) Urban Design. Street and Square. Butterworth Architecture [B] Navés Viñas, F. (1992) El Arbol en la Jardinería y el Paisajismo Barcelona Omega 1992 [B] Nielsen, B. Dam, T. Thompson, L. (2007) European Landscape architecture: best practice in detailing. Routledge [B] Pozueta Echavarrí, J. dir. (2009) La Ciudad Paseable. CEDEX [B] Prinz, D. (1983) Planificación y configuración Urbana Barcelona G.G. 1983 [B] Salvador Palomo, P.J. (2003) La Planificación Verde en las Ciudades. Gustavo Gili [B] Tillman Lyle, J. (1985) Design for Human Ecosystems. Landscape, Land Use and Natural Resources. Van Nostrand Reinhold Co. As Paisaxes do Home Ábalos, I. (2008) Atlas pintoresco. Vol. 2: los viajes. Gustavo Gili [B] Ábalos, I. (2009) Naturaleza y artificio: el ideal pintoresco en la arquitectura y paisajismo contemporáneos. Gustavo Gili [B] Álvarez, D. (2007) El Jardín en la arquitectura del siglo XX. Editorial Reverté [B] Constant, C. (1994) The woodland cemetery toward a spiritual landscape, Erik Gunnar Asplund and Sigurd Lewerentz, 1915-1961. Byggförlaget [B] Corner, J. ed. (1999) Recovering Landscape. Essays in Contemporary Landscape Architecture. Princeton University Press [B] Jellicoe G. y S. (1995) El Paisaje del Hombre Barcelona G.G. [B] Krier, R. (2003) Town Spaces. Contemporary Interpretations in Traditional Urbanisms. Birkhäuser
Montero, M. I. (2001) Burle Marx el paisaje lírico. GG [B] Shannon, K. Smets, M. (2010) The Landscape of Contemporary Infrastructure. Nai Publishers Steenbergen, C. Reh, W. (2001) Arquitectura y Paisaje. La proyectación de los grandes jardines europeos. Gustavo Gili [B] Vaccarino, R. (2000)

Roberto Burle Marx. Landscapes Reflected. Princeton Architectural Press [B] Viljoen, A. ed. (2005) CPLUS
Continuous Productive Urban Landscapes. Designing Urban Agriculture for Sustainable Cities. Architectural Press

Bibliografía complementaria	<p>Bibliografía complementaria[B] Disponible en la biblioteca de la UDC</p> <p>Introdución Álvarez, S. (1991) Architecture and Urban Space Proceedings of the Ninth International PLEA Conference, Seville Spain September 24-27, 1991. Klwer Academic Publishers [B] Knaack, U. Klein, T. Bilow, M. (2008) Imagine deflateables. Delft University of Technology [B] Spuybroek, L. (2009 ed.) Research&Design: the architecture of variation. Thames & Hudson [B] Staub, U. Geiser, R. (2008) Explorations in architecture: teaching, design research. Birkhauser [B] Reas, C. Fry, B. (2007) Processing: a programming handbook for visual designers and artists. MIT Press [B] Terzidis, K. (2006) Algorithmic Architecture. Elsevier [B] Nota: Otras actas de PLEA se pueden descargar online http://www.arct.cam.ac.uk/PLEA/home.aspx</p> <p>Habitar a paisaxe Energy Research Group et al (Eds. 1999) A Green Vitruvius. Principles and Practice of Sustainable Architectural Design. James & James Ltd. London.</p> <p>[B] García-Germán, J. ed. (2010) Delomecánicoalotermodinámico: por una definición energética de la arquitectura y del territorio. Gustavo Gili Girardet, H. (1992) The Gaia Atlas of Cities: new directions for sustainable urban living. Gaia Books. Jenks, M. and N. Dempsey (2005). Future Forms and Design for Sustainable Cities. Architectural Press. Oke, T.R. (1987). Boundary Layer Climates. Chapters 7 & 8 only. Methuen & Co., London Yannas, S. (2000) Toward More Sustainable Cities. Solar Energy Journal Vol. 70 No. 3 pp281-294, Elsevier Science Limited. Ferramentas de deseño Chatzidimitriou, A. and S. Yannas (2004). Microclimatic Studies of Urban Open Spaces in Northern Greece. Proc. PLEA 2004, Eindhoven, Vol. 1 pp83-88. Yannas, S. (2000). Solar Control. En Designing for Summer Comfort. EC Altener Programme. Environment & Energy Studies Programme, AA Graduate School, London</p> <p>Arquitectura da Paisaxe Swaffield, S. (2002 ed.) Theory in Landscape Architecture. University of Pennsylvania Press</p> <p>Magalef, R. (1998) Ecología. Ediciones Omega [B] Paisaxe coma proxecto Anderson, S. (1978) On Streets. MIT Press Jacobs, A.B. (1993) Great Streets. MIT Press [B] Marshall, S. (2005) Street Patterns. Spon Press [B] As Paisaxes do Home Dorothée, I. (1993) The modernist garden in France. Yale University (2008) Cusveller, S. Dijk, O. Schipper, K. ed. (2000) Remaking NL City, Landscape, Infrastructure. Amsterdam : S@M [B] Levy, Leah (1998) Kathryn Gustafson. Sculpting the land. Spacemakers Press [B] Lim, C.J. Liu, E. (2010) Smartcities+Eco-warriors. Routledge Molinari, L. ed. (2000) West 8. Skira [B]</p>
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Esta asignatura tiene extinguida su docencia presencial de acuerdo con el cronograma de implantación de la titulación de Arquitecto

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías